

SİİRT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

2020

ORTAOKUL

28 EYLÜL - 2 EKİM

7

ÖDEU TAKİP SİSTEMİ

Tam Sayılarla Çıkarma İşlemi

Bir tam sayıdan diğer bir tam sayı çıkarıldığında; çıkan sayının toplama işlemine göre tersi eksilen sayı ile toplanır.

$a, b \in \mathbb{Z}$ olmak üzere,

$$a - b = a + (-b)$$

Örnekler:

$$(-5) - (-9) = (-5) + (+9) = +4 \text{ olur.}$$

Eksilen   Çıkan

$$(-8) - (+12) = (-8) + (-12) = -20 \text{ dir.}$$

Eksilen   Çıkan

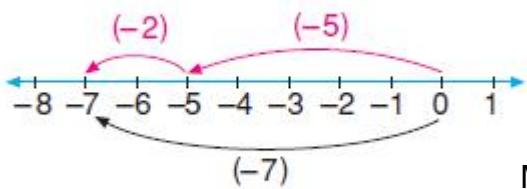
Örnekler:

$$\begin{aligned} (-19) - (+7) &= (-19) + (-7) = -26 \\ (+18) - (+11) &= (+18) + (-11) = +7 \\ (-21) - (-9) &= (-21) + (+9) = -12 \\ (+16) - (+16) &= (+16) + (-16) = 0 \\ (+15) - (-7) &= (+15) + (+7) = +22 \end{aligned}$$

Örnek Soru

$(-5) - (+2) = -7$ işlemini sayı doğrusunda gösterelim.

$$(-5) - (+2) = -7 \text{ ise } (-5) + (-2) = -7 \text{ dir.}$$

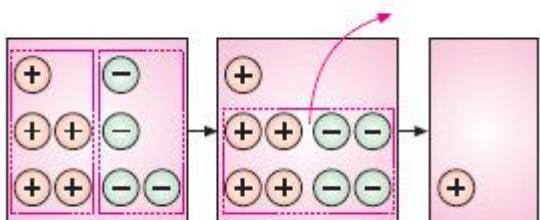
Matematik -7
Tam Sayılarda Toplama-Çıkarma

şeklinde gösterilir.

Örnek Soru

$(+5) - (+4)$ işlemini sayıma pullarıyla modelleyelim.

$$(+5) - (+4) = (+5) + (-4) = +1 \text{ dir.}$$

şeklinde modellenir.

1) $-2 - 6$ işleminin sonucu kaçtır?
A) -8   B) -4   C) 4   D) 8

2) $(-45) - (+25)$ işleminin sonucu kaçtır?
A) -20   B) -70   C) 15   D) 70

3) $50 - (-37)$ işleminin sonucu kaçtır?
A) 13   B) 37   C) 87   D) -87

4) $(-10) - (-5)$ işleminin sonucu kaçtır?
A) -15   B) -5   C) 5   D) 15

5) $-1 - 1 - 1$ işleminin sonucu kaçtır?
A) 3   B) 2   C) -2   D) -3

6) $0 - (-12)$ işleminin sonucu kaçtır?
A) -12   B) 0   C) 12   D) 24

7) $(-3) - (-13) - (+10)$ işleminin sonucu aşağıdakilerden hangisine eşittir?
A) -26   B) -20   C) 0   D) 20

8) $(+40) - (-20) - (-10)$ işleminin sonucu aşağıdakilerden hangisine eşittir?
A) 70   B) 50   C) 10   D) -10

9) $(-5) - (+5)$ işleminin sonucu kaçtır?
A) -25   B) -10   C) 0   D) 10

10) $2x - (-6) = 24$ ise x sayısı kaçtır?
A) -4   B) 9   C) 16   D) 15

11) İki basamaklı en küçük tam sayıdan iki basamaklı en büyük tam sayıyı çıkarırsak kaç buluruz?
A) 0   B) -89   C) -198   D) 89

12) En küçük pozitif tam sayıdan en büyük negatif tam sayıyı çıkarırsak sonuç aşağıdakilerden hangisi olur?
A) -2   B) 0   C) 1   D) 2

ALIŞTIRMALAR:

a) $(-10) - (-10) = ?$

b) $(-25) - (-5) = ?$

c) $(+40) - (-40) = ?$

d) $(-100) - (+100) = ?$

e) $0 - (-35) = ?$

f) $1 - (-1) = ?$

g) $-80 - 5 = ?$

İş Filleri

- Yaptığımız bir işi anlatır.
- Bu **işi yapan bir kişi, varlık** yani özne vardır.
- Öznenin yaptığı işten **etkilenen bir nesne** vardır.
- "Örneğin kır(mak) fiili bir iş fiilidir, **kır(mak) fiilini yapan birisi olduğu** gibi **kır(mak)** işini yapan kişinin kırdığı bir nesne de vardır. ("Camı kırdı." gibi.)
- İş fiillerine **kılış filleri** de denir.
- Yaz(mak), al(mak), taşı(mak) vb. gibi
- **Bir fiilin başına "onu" sözcüğünü ekleyerek iş fiili olup olmadığını kolaylıkla anlayabiliriz.**

Durum Filleri

- Kişilerin varlıkların **içinde bulunduğu durumu** anlatır.
- Durum fiilini gerçekleştiren bir kişi, varlık vardır.
- **Fakat** bu durumdan **etkilenen bir nesne yoktur**.
- Örneğin gül(mek) fiili bir durum fiilidir, **gül(mek) fiilini yapan biri vardır** ama bu fiili yaptığında **sadece kendisi etkilenir**, başka bir nesneyi varlığı etkilemez. ("Ahmet güldü." gibi)
- Uyu(mak), dinlen(mek), otur(mak) vb. gibi.
- **Bir fiilin başına "onu" sözcüğünü ekleyerek durum fiili olup olmadığını kolaylıkla anlayabiliriz.**

OLUŞ FİİLERİ

- Kişilerde, varlıklarda kendiliğinden değişen, **kendiliğinden gerçekleşen olayları** anlatır.
- Fiili yapan kişi, varlık, **özne kendi iradesini kullanamaz**.
- Oluş fiilleri, gerçekleşmesi **belirli bir süreye, zamana gerekli olan** fiillerdir.
- Örneğin yaşlan(mak) fiili bir oluş fiilidir ama yaşlanan kişi bu fiili isteyerek gerçekleştirmez ve yaşlanmak için belirli bir süre gereklidir, Türkçe-7
Filler hemen yaşlanılmaz.
- Uza(mak), büyü(mek), sol(mak) gibi.
- **Bir fiilin oluş fiili anlamının kolay yolu fiili **hemen** yapıp yapamayacağımızı kontrol etmektir.**
- Hemen oturabiliriz ama hemen büyümeyiz.

1) "Mustafa Kemal; para, makam, şöhret değil, insan bıraktırdı."

cümlesindeki altı çizili eylemin anlam özelliği bakımından özdeşi aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Solmak   B) Kazanmak
C) Sürünmek   D) Durmak

2) "Bir şeylerle meşgul olursan üzüntülerini unutursun."

cümlesindeki altı çizili eylemin anlam özelliği bakımından özdeşi hangisidir?

- A) Atıl-   B) Sürün
C) Koş-   D) Dene

3) Her şeyi abartmayı severdi. Ne zaman sohbet etsek gördüklerini abartarak anlatırdı. Yaşı ilerledikçe bu huyu da değiştirdi. Artık konuşmalarına biraz daha dikkat ediyor.

Altı çizili eylemlerin kaç tanesi iş(kılış) eylemidir?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

4) "Okumak, uyumak, uzamak" fiilleri anlam özelliklerine göre hangi sıkta doğu sırayla verilmiştir?

- A) Oluş- İş- Durum
B) İş- Durum- Oluş
C) İş- Oluş- Durum
D) Durum- İş- Oluş

5) "Oluş fiilleri öznenin iradesi dışında gerçekleşen eylemlerdir." Yukarıdaki bilgiye göre hangisinde oluş fiili kullanılmamıştır?

- A) Tırnakların yine uzamış.
B) Zeynep bugünlerde çok zayıfladı.
C) Sonbaharda yapraklar sarardı.
D) Ali kütüphanesindeki tüm kitapları okudu.

6) Aşağıdaki cümlelerin hangisinde durum fiili kullanılmıştır?

- A) Tolga bana mektup yazmış.
B) Yazarken kalemi kırdım.
C) Yaptığı espriye bütün sınıf güldü.
D) Bahçede çiçek açan ağaçları gördüm.

7) Aşağıdaki fiillerden hangisi durum bildirmektedir?

- A) Uyuyormuş
B) Okuyor
C) Dikti
D) Büyümüş

8) Aşağıdaki fiillerden hangisi oluş bildirmektedir?

- A) Yaşlanmak
B) Uyumak
C) Uzanmak
D) Görmek

9)Aşağıdakilerden hangisinde “iş, oluş, durum ” fiilleri sırasıyla verilmiştir?

- A)** Gülmek, yazmak, sararmak
- B)** Sararmak, solmak,durmak
- C)** Gelmek, sevmek, söylemek
- D)** Dinlemek, kızarmak, ağlamak

10)Aşağıdaki cümlelerde altı çizili fiillerden hangisi iş bildirmektedir?

- A)** Hakan olanlara çok üzüldü.
- B)** Pastayı çocuklar paylaştılar.
- C)** Çok yorulduğum için erkenden yattım.
- D)** Salondaki kanepeye uzandı.

11)Aşağıdakilerden hangisinde fiil kendiliğinden olan bir durumu belirtmektedir?

- A)** Çocuklar evin camlarını kırmışlar.
- B)** Babam gittikçe yaşılanıyor.
- C)** Tatilden dün döndük.
- D)** Yeni okulunu heyecanla gezdi.

12)Aşağıdakilerin hangisinde iş, oluş ve durum fiilleri sırasıyla verilmiştir?

- A)** Seçmek, çürümek, uyanmak
- B)** Morarmak, beklemek, gitmek
- C)** Anlamak, yapmak, söylemek
- D)** Bitirmek, sevmek, uzamak

13) Hangisinde durum fiili kullanılmıştır?

- A)** Sınavdaki bütün soruları bildim.
- B)** Yaramaz çocuk kitabı sayfalarını koparmış.
- C)** Annemin dişi çürümüş.
- D)** Yorulunca koltuğa oturdum.

14)Aşağıdaki eylemlerin hangisinde “kendiliğinden zamanla değişme” anlamı söz konusudur?

- A)** Başla-   **B)** Bil-   **C)** Seç-   **D)** Öl-

15)Aşağıdaki cümlelerin hangisinde oluş fiili kullanılmıştır?

- A)** Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
- B)** Çiçeğim iki günde soldu.
- C)** Sevinçliyken yureğinizin derinliklerine bakın.
- D)** Size hakareti artırdıkça daha çok seviyorsunuz onu.

16)Aşağıdaki eylemlerin hangisi iş(kılış) eylemidir?

- A)** Sat-   **B)** Bit-   **C)** Değ-   **D)** Düş-

17)Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili eylem durum anlamı taşımaktadır?

- A)** Sadece biraz büyüdüm sanırım.
- B)** Huzur içinde uykuya dalmanın nasıl bir şey olduğunu unuttum.
- C)** Akşamdan beri burada duruyor.
- D)** Bir bilim adamı hayatın pratik ayrıntılarıyla uğraştırmaz.

18)“Bir şeylerle meşgul olursan üzüntülerini unutursun.”

cümlesindeki altı çizili eylemin anlam Özelliği bakımından özdeşi hangisidir?

A) Atıl-	B) Sürün-
C) Koş-	D) Dene-

19) Aylardır kitap okuyamıyorum. Çünkü bir kitabı yarı bırakmakta çok zorlanıyorum ve bırakmadıkça da başka hiçbir şey okuyamıyorum. İşte böyle bir dönem daha yaşandı, bitti.

Yukarıdaki altı çizili eylemlerin kaç tanesi durum anlamı taşımaktadır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4**

20) Okumayı 5 yaşında kendi kendime değil 7 yaşında ilkokul öğretmenimin ve annemin yardımıyla öğrendim. Sonraki birkaç sene başım okuma işiyle hoş olmadı. 10 yaşında Jules Verne’i keşfettim, okumaktan zevk alabileceğini anladım.

Altı çizili eylemlerin anlam Özellikleri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) İş-İş-İş**
- B) İş-Oluş-Durum**
- C) Durum-İş-İş**
- D) İş- İş- Durum**

7.SINIF FEN BİLİMLERİ

1.ÜNİTE: GÜNEŞ SİSTEMİ VE ÖTESİ

1.BÖLÜM: UZAY ARAŞTIRMALARI

F.7.1.1.4. Teleskopun yapısını ve ne işe yaradığını açıklar.

F.7.1.1.5. Teleskopun gök bilimin gelişimindeki önemine yönelik çıkarımda bulunur.

F.7.1.1.6. Basit bir teleskop modeli hazırlayarak sunar.

KONU ÖZETİ

TELESKOP

Uzayda bulunan gök cisimlerinin gözlenmesini ve incelenmesini sağlayan araçlara **teleskop** denir.

Teleskop Çeşitleri: Optik teleskoplar, radyo teleskopları, X ışını teleskoplar, ultraviyole, kızıl ötesi ve gama ışın teleskopları.

Özelliklerine göre bu teleskopları aşağıdaki gibi sınıflandırabiliriz.

Aynalı Teleskoplar: Görüntünün oluşması için çukur ayna ve düz aynaların kullanıldığı teleskoplardır.

Mercekli Teleskoplar: Görüntü oluşturmak için ince kenarlı merceklerin kullanıldığı teleskoplardır.

Radyo Teleskoplar: Görüntü oluşturmak için gezegenler, yıldızlar gibi gök cisimlerinden gelen ve insan gözünün algılayamadığı ışınları toplayan teleskoplardır.

RASATHANE (GÖZLEMEVİ)

Sabit teleskoplar sayesinde uzayla ilgili gözlem ve araştırma yaparak gözlem sonuçlarının kaydedilmesi için kurulan yeryüzündeki yerleşkelerdir. Optik ve radyo gözlemevleri olmak üzere iki çeşittir.

Optik gözlemevleri, şehirden uzak ışık kirliliğinin olmadığı yerlere optik teleskoplar kullanılarak kurulur.

Radyo gözlemevleri, radyo teleskoplarının kullanıldığı daha çok gece gözlem yapılan gözlemevleridir. Bunlar şehir içine veya herhangi bir yere kurulabilir.

Optik Gözlemevlerinin Kurulacağı Yerin Özellikleri

1. Işık kaynaklarından etkilenmemek için şehir merkezinden uzak olan yani ışık kirliliği az olan bölgeler olmalı.
2. Bulutsuz gün sayısı fazla olan bölge olmalı
3. Havadaki nem oranı düşük olan bölge olmalı
4. Hava kirliliği ve toz oranı düşük olan bölge olmalı
5. Deprem kuşaklarına uzak olmalı
6. TV ve radyo yayınlarından uzak olması
7. Ulaşımın kesintisiz sağlanabileceği bir yer olması

Türk-İslam Gök Bilimciler: Biruni, Ali Kuşçu, Ömer Hayyam, Caca Bey, Takiyüddin Mehmet

Batılı Gök Bilimciler: Kopernik, Galileo Galilei, Kepler

A. Aşağıdaki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

Isaac Newton, Galileo Galilei, Hubble Uzay Teleskobu, Hans Lippershey

Teleskopun Tarihi Gelişimi

1. İlk teleskop 1608 yılında Hollandalı gözlükçü ..... Tarafından icat edildi.
2. Astronomide kullanılan ilk gökbilim teleskobu 1609 yılında İtalyan astronom ..... tarafından yapıldı.
3. İlk aynalı teleskop 1668 yılında İngiliz bilim insanı ..... tarafından yapıldı.
4. İlk defa Dünya atmosferi dışına çıkararak gözlem yapabilecek ..... , 1990 yılında Dünya atmosferine yerleştirildi.

B. Aşağıda verilen bilgilerden doğru olanın başına “D”, yanlış olanın başına “Y” yazınız.

1. ..... Radyo teleskopları insan gözünün göremediği işinleri toplayarak görüntü oluşturur.
2. ..... Kepler ve Copernicus uzay araştırmaları yapan Türk-İslam bilim insanlarındanandır.
3. ..... Uzay ile ilgili gözlem yapılan yerlere rasathaneye denir.
4. ..... Mercekli teleskoplar bulutlu havalardan etkilenir.
5. ..... Rasathaneler ulaşımın kolay olduğu şehir merkezlerine kurulmalıdır.

C. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1) Ülkemizin en büyük gözlemevi olan TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi Antalya'da Toros Dağlarının zirvelerinden biri olan 2500 metre yükseklikteki Bakırlıtepe'ye kurulma sebebi aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A)** Işık kirliliğinin az olması
- B)** Temiz bir atmosfere sahip olması
- C)** Turistik bir yer olması
- D)** TV ve radyo yayınlarından uzak olması

2)

- I. Tüp borusu
- II. Çukur ayna
- III. İnce kenarlı mercek
- IV. Düz ayna
- V. Tümsek ayna
- VI. Kalın kenarlı mercek

Fen Bilimleri dersi projesi için aynalı teleskop yapmak isteyen Cemre, yukarıdaki malzemelerden hangilerini kullanmalıdır?

- A)** I, IV, V   **B)** I, II, IV
- C)** I, III, IV   **D)** I, IV, VI

3) Aşağıda verilen teleskop çeşitlerinden hangisi diğerlerine göre farklı işinları toplayarak görüntü oluşturur.

- A)** Mercekli teleskop
- B)** Radyo teleskobu
- C)** Kızılıtesi işini teleskobu
- D)** Gama işini teleskobu

4) Öğretmenlerin teleskop ile ilgili sorularına cevap veren öğrencilerden hangisi yanlış cevap vermiştir?

- A)** Kerem: Gökyüzü gözlemlerinde ilk kullanılan teleskop merceklidir.
- B)** Çağan: Teknoloji gelişikçe çeşitleri artmıştır.
- C)** Yiğit: Çok uzaklardaki gök cisimlerini tanımadıkça yarar.
- D)** Emir: Sadece dünya üzerinden kullanılabilirler.

5) Ay'ın ilk harmasını çıkaran ve Ay'ın bir bölümüne adı verilen Türk-İslam bilim insanı kimdir?

- A)** Biruni
- B)** Ali Kuşçu
- C)** Ömer Hayyam
- D)** Takiyüddin Mehmet

6) Yazın dedesinin köyüne giden Mahmut, geceleyin gök yüzüne baktığında yıldızların daha parlak ve çok sayıda göründüğünü fark etmiştir. Mahmut şehirdeki evlerinden gök yüzüne baktığında bu kadar yıldız göremediğini merak eder.
Şehirdeki gök yüzü görüntüsünün köydekine benzer olması için neler yapılabilir?

- A)** Işıklar gök yüzüne yönlendirilmelidir.
- B)** Sokak lambaları sürekli yanmalıdır.
- C)** Reklam panoları uzaktan projektörle aydınlatılmalıdır.
- D)** Aydınlatma sürekli değil ise hareket sensorları kullanılmalı.

7) Öğretmen öğrencilerine yeryüzündeki rasathanelerin nereler ve hangi şartlarda kurulabileceğini anlattıktan sonra herkesin kendi rasathanesini kuracak yeri belirlemesini ister.

Aşağıdaki öğrencilerin hangisinin belirdiği yer en uyundur?

- A) Hatice:** Rakım 2100 m, nem oranı az, yerleşim yerine uzak, yıl geneli hava bulutsuz
- B) Rüya:** Rakım 1800m, nem oranı fazla, yerleşim yerine uzak, yıl geneli hava bulutsuz
- C) Aslı:** Rakım 2040m, nem oranı az, yerleşim yerine yakın, yıl geneli hava bulutlu
- D) Yusuf:** Rakım 1600m, nem oranı az, yerleşim yerine uzak, yıl geneli hava bulutlu

- 8)**
- I. Astronomide kullanılan ilk teleskopu icat eden bilim insanıdır.
  - II. Ay'ın ilk haritasını oluşturan bilim insanıdır.
  - III. Dünya'nın ilk rasathanesini kurdu.

Uzay araştırmalarına katkı sağlayan bu bilim insanları, aşağıdakilerden hangisinde doğru gösterilmiştir?

	I	II	III
A	Isaac Newton	Galileo Galilei	Ali Kuşçu
B	Hans Lippershey	Ali Kuşçu	Neil Armstrong
C	Galileo Galilei	Ali Kuşçu	Ömer Hayyam
D	Galileo Galilei	Isaac Newton	Biruni

9) Radyo gözlemevlerinin özellikleri arasında;

- I. Uzaydan gelen radyo sinyallerini toplar.
- II. Kurulacağı yerler az bulutlu ve yüksek yerler olmalıdır.
- III. Radyo sinyallerini dev çanaklarla toplayıp görüntüye dönüştürür.

Yukarıdakilerden hangileri verilemez?

- A)** I ve II
- B)** Yalnız II
- C)** II ve III
- D)** I, II ve III

10) Teleskoplar, uzaydaki gök cisimleri hakkında ayrıntılı bilgi edinmek için kullanılan araçlardır. Ancak atmosferdeki hava olayları ve ışık kirliliği nedeniyle gözlem ve araştırma yapmak zor hale gelmiştir. Bilim insanları bu sorunu çözmek için radyo teleskoplarını geliştirmiştir.

Radyo teleskobunun ışık kirliliğinden etkilenmemesi sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Radyo teleskobunun topladığı ışık türü
- B) Radyo teleskobunun bulunduğu yer
- C) Radyo teleskobunun yapıldığı malzeme
- D) Radyo teleskobunda kullanılan aynalar

11) Uzay araştırmalarında kullanılan teleskoplarda aşağıdakilerden hangisi kullanılmaz?

- A) Mercekler
- B) Çukur ayna
- C) Tümsek ayna
- D) Radyo dalgaları

12) Selçuklu döneminde Kırşehir'de, Dünya'nın ilk gök bilim okulu ve araştırma merkezini açan bilim insanı hangisidir?

- A) Ömer Hayyam
- B) Ali Kuşçu
- C) Biruni
- D) Caca Bey

12)
I. İlk astronomik teleskoplar mercekli teleskoplardır.

II. Hubble Uzay teleskobu mercekli teleskoplara örnektir

III. Aynalı teleskop takı çukur ayna büyükçe teleskopun büyütme özelliği artar.

Yukarıda teleskop ile ilgili verilen bilgilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) Yalnız III

13) Rasathaneye kurulacak yerin seçimiinde :

- I. Şehir merkezinden yüksekliği
- II. Kurulacağı alanın iklim özellikleri
- III. Kurulacağı alanın toprak yapısı

Faktörlerinden hangilerinin dikkate alınması gereklidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II

14) Aşağıdakilerden hangisi ışık kirliliğinin sonuçlarından değildir?

- A) Uzay gözlemleri ve araştırmalarını aksatmaktadır.
- B) İnsanların görme yeteneğini olumlu etkiler.
- C) Göçmen kuşların yolunu kaybetmesine neden olur.
- D) Deniz kaplumbağalarının denizi bulmasını engeller.

D. Teleskoplar hakkında verilen bilgilerin, aynalı teleskoba ait olanlara “A”, mercekli teleskoba ait olanlara “M”, radyo teleskobuna ait olanlara “T” yazınız.

1.	Gece veya gündüz gözlem yapabilir.	
2.	Uzaydan gelen radyo dalgalarını toplar görüntü oluşturur.	
3.	Hubble uzay teleskopu örnektir.	
4.	İşığı toplayan ve büyütmen mercekler vardır.	
5.	İşığı toplayan çukur aynalar kullanılır.	

OLUMLU VE OLUMSUZ İLETİŞİM

İletişimi olumlu etkileyen tutum ve davranışlar

- 1-ben dili kullanmak
- 2-güler yüzlü olmak
- 3-dikkatli dinlemek
- 4-empati kurmak
- 5-Farklılıklarla saygılı olmak
- 6-göz teması kurmak
- 7-kendini iyi ifade etmek
- 8-beden dilini kullanmak

İletişimi olumsuz etkileyen tutum ve davranışlar

- 1-Tehdit etmek
- 2-Sen dili kullanmak
- 3-Önyargılı olmak
- 4-Alay etmek
- 5-Emir vermek
- 6-Karşidakının sözünü kesmek
- 7-Argolu sözcük kullanmak
- 8-İsim(lakap)takma

Ben ve Sen Dili

Ben Dili: Kişinin duygusu ve düşüncelerini ortaya koymasıdır. Anlaşmazlıkları azaltır.

İletişimde engel oluşturmaz.

Örnek: Sınavdan düşük not almayı sana yakıştıramadım.

Sen Dili: Yargılayıcı, eleştiriçi ve suçlayıcıdır. Karşımızdaki kişinin kişiliğini hedef alır. İletişim engeli oluşturur.

Örnek: Sınavdan neden düşük not aldın.

Beden Dili: Kişinin jest, mimik ve hareketlerle iletişim kurmasıdır.

Jest: Baş, el, kol ve bacak hareketleridir.

Mimik: Kaş, göz, ağız ve çene hareketleridir.

Empati: Karşidakını daha iyi anlamak için kişinin kendini başkasının yerine koyarak onun bakış açısıyla olaylara yaklaşmasıdır.

Etkili Dinleme: İletişimde bulunduğuuz kişiden mesajı tam ve doğru alma çabasıdır.

1-Bireysel ve toplumsal ilişkilerde etkili dinlemeye çok dikkat etmeli en az konuşma kadar önem vermeliyiz.

2-Karşımızdakine değer verdığımızı göstermek ve onu anlamaya çalıştığımızı hissettirmeliyiz.

İyi Bir Dinleyicinin Özellikleri

- 1**-Konuşmacıyla göz teması kurar.
- 2**-Dinlerken başka şeylelerle uğraşmaz.
- 3**-Konuşmacının sözünü kesmez.
- 4**-Empati kurar.
- 5**-Son sözü söylemek için çaba sarf etmez.
- 6**-Dinlerken vereceği cevabı düşünmez.

1) Aşağıdakilerden hangisi iletişim becerilerinden biri değildir?

- A)** Güzel konuşma
- B)** İlgili dinleme
- C)** Empati kurma
- D)** Gösterişli giyinme

2) Olumlu iletişimim ilk basamağı hangisidir?

- A)** İzlemek   **B)** Dinlemek
- C)** Uygulamak   **D)** Not tutmak

3) Etkili bir iletişimde ses tonu, kullanılan sözcükler ve el- kol hareketleri ve mimikler çok önemli rol oynar.” diyen birisi hangi önemli etkeni unutmuştur?

- A)** Vücut dilini
- B)** Göz temasını
- C)** Seçilen kelimeler
- D)** Mikrofon kullanımını

4) Bir babanın çocuğuna; “Bu matematik sorusunu çözmenin imkanı yok” demesi, nasıl bir iletişim çatışmasıdır?

- A)** Emir verme   **B)** Öğüt verme
- C)** Eleştirmeye, yargılama   **D)** Uyarma

5) Aşağıdakilerden hangisi, iyi bir dinleyicinin özellikleri arasında yer almaz?

- A)** Karşısındaki konuşması bitene kadar bekler.
- B)** Karşısındaki konuşurken başka bir işe uğraşır.
- C)** Karşısındaki anladığını ifade eden sözler kullanır.
- D)** Olaylara ve duruma karşı tarafın gözüyle, algılarıyla bakar.

6) Aşağıdaki davranışlardan hangisi iletişimi olumlu etkiler?

- A)** Konuşanın sözünü kesmek
- B)** Emir vermek
- C)** Konuyu saptırmak
- D)** Kendi fikrini söylemek

7) Aşağıdakilerden hangisi iletişimi başlatma ifadelerinden biri değildir?

- A)** Bu gün nasılsın
- B)** Yarın görüşürüz
- C)** Günaydın
- D)** Merhaba, kolay gelsin

8)Aşağıda ifade edilen davranışlardan hangisi bir iletişim engelidir?

- A)** Karşımızdaki kişi ile göz teması kurmak
- B)** Eleştirel yaklaşımla konuşmaya başlamak
- C)** Empatik bir yaklaşım kurmak
- D)** Gülümseyerek anladığını ifade etmek

9)Aşağıdakilerden hangisi iletişimi olumlu yönde etkiler?

- A)** Emir vermek **B)** Yargılama
- C)** Kavga çıkartmak **D)** Altan almak

10)Aşağıdakilerden hangisi olumsuz yönde etkiler?

- A)** Kavga etmek
- B)** Jest ve mimikleri kullanmak
- C)** Kötü söz kullanmamak
- D)** Eleştirmemek

BOŞLUK DOLDURMA

- 1**-.....İnsanların konuşma olmadan jest, mimik ve hareketlerle iletişim kurmasıdır.
- 2**-Bir kişinin kendini bir başkasının yerine koyarak onu anlamaya çalışmasıdır.....
- 3**-Bu dil; yargılayıcı eleştiriçi ve sorgulayıcıdır.....
- 4**-İyi bir .....konuşmacının sözlerine dikkat eder ve onun sözünü kesmez.
- 5**-.....bireyin duygularını ve düşüncelerini ortaya koymasıdır. İletişim engeli oluşturmaz.

DOĞRU YANLIŞ

- 1**-Öğüt vermek iletişimini pekiştirir.( )
- 2**-İletişimin en önemli becerilerinden biri de iyi bir dinleyici olmaktadır. ( )
- 3**-Konuşmacıyı dinlerken göz teması kurmazsa ta olur. ( )
- 4**-İletişim de sen dili bir engel oluşturmaz.( )
- 5**-Herzaman son sözü söylemek için çaba sarf etmeliyiz. ( )

MELEKLER ve ÖZELLİKLERİ

Allah'ın (c.c.) haber verdiği varlıklardan olan melekler, duyu organlarıyla algılanamazlar. Ancak Müslümanlar onların varlığını kabul eder. Çünkü bu nuranî ve ruhanî varlıklara inanmak imanın altı şartından biridir. Kur'an-ı Kerim'deki pek çok ayette meleklerin varlığından ve özelliklerinden bahsedilir. Allah (c.c.), gözlerimizi melekleri görecek yetenekte yaratmamış fakat onlara iman edilmesini emretmiştir.

Meleklerin Özellikleri: 1. Melekler gözle görülmezler.

2. Melekler nurdan yaratılmışlardır.

3. Meleklerin yeme, içme, uyuma, dinlenme gibi ihtiyaçları yoktur.

4. Meleklerin erkeklik ve dişilik gibi cinsiyet özelliği yoktur.

5. Melekler farklı şekillere bürünebilme özelliği olan varlıklardır.

6. Melekler irade sahibi değildirler.

7. Sürekli olarak Allah'a (c.c.) itaat ve ibadet halindedirler.

Meleklerin Görevleri: Melekler özel olarak görevlendirilmiş nurani varlıklardır. Sayısını yalnız Allah'ın (c.c.) bildiği meleklerin bazlarının isim ve görevleri Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde geçmektedir. Bunların en çok bilineni dört büyük melektir.

Cebrail: Allah (c.c.) tarafından vahiy getirmekle görevlidir.

Azrail: Canlıların ruhunu almakla görevli melektir.

Mikail: Tabiat olaylarını ve rızıkları yönetmekle görevlidir.

İsrafil: Kıyamet gününde Sûra üflemekle görevlidir.

Diğer isimlerini bildiğimiz meleklerden bazıları ise şunlardır; Hafaza melekleri, Münker-Nekir melekleri, Kiramen Katibin melekleri, Rıdvan ve Malik melekleridir.

Cinler ve Şeytan: Meleklerle birlikte cinlerin varlığı ve bazı özellikleri Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde açıklanır. Kur'an'daki surelerden birinin adı Cin suresidir. Cinler, bilinçli ve irade sahibi varlıklardır. Onların yaratılış amacı da tipki insanlar gibi Allah'a (c.c.) kulluk etmektir. CİNLERIN de inananları ve inkâr edenleri vardır. Ateşten yaratılmışlardır. Geleceği ve gaybi bilemezler. Hz. Peygamber'den Kur'an-ı Kerim dinleyerek ona iman edenleri vardır.

Şeytan ise; bilinenin aksine bir melek değil, cin taifesiindendir. Kötülüğün simgesidir. Allah'a isyan etmiştir ve Allah'ın huzurundan kovulmuştur. İnsanlara kötüyü güzel göstererek doğru yoldan saptırmayı ve insanları Allah'ın emirlerinden uzaklaştırmayı amaçlar.

1) Aşağıdakilerden hangisi meleklerin özelliklerinden biri **değildir?**

- A) Cinsiyetleri yoktur.
- B) Çeşitli şekillere girebilirler.
- C) Gayba ait konuları bililer.
- D) İnsanların iyiliği için dua ederler.

2) «Halbuki yanı başınızda sizi her an takip eden melekler var. Onlar yaptığınız her şeyi bilen ve kayda geçiren çok değerli meleklerdir.» (İnfitar 10-12)

Ayette sözü edilen melekler hangisidir?

- A) Kiramen Katibin B) Cebraeil
- B) Münker-Nekir D) Rıdvان

3)

- I. Tabiat olaylarını ve rızkı yönetmekle görevli melektir.
- II. İnsanları kabirde sorgulamakla görevli melektir.
- III. Allah (c.c.) tarafından vahiy getirmekle görevli melektir.

Numaralanmış cümlelerde görevleri yazılmış olan melekler aşağıdaki hangi şıkta doğru sıralanmıştır?

- A) Azrail/Mikail/Cebraeil
- B) Mikail/Münker-Nekir/Cebraeil
- C) Hafaza melekleri/Cebraeil/Münker -Nekir
- D) İsrafil/Ruhaneyn/Azrail

4) “Akıl ve beş duyu organı ile bilinmeyen, gizli olan demektir.” Ahmet öğretmenin cevabını açıkladığı soru aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlık nedir?
- B) Melek ne demektir?
- C) Gayb nedir?
- D) Akıl ne demektir?

5) Aşağıdakilerden hangisi melek ve cinlerin ortak özelliklerindendir?

- A) Günah işlevsizler
- B) Evlenmezler ve çoğalmazlar.
- C) İrade sahibi varlıklardır.
- D) Gayba ait bilgileri yoktur.

6) Şeytan'ın Cennet'ten kovulmasına sebep olan kötü huyu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kibir B) İftira
- C) Yalan D) Dedikodu

7) İnsanı melekler dahil diğer varlıklardan ayıran en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuşabilmek
- B) Akıl ve İrade
- C) Görebilmek
- D) Yürüyebilmek

8) Aşağıdakilerden hangisi meleklerle inanmanın kişiye sağladığı yararlardan değildir?

- A) Kişinin kendisini yalnız hissetmemesini sağlar.
- B) Varlıklar aleminin sadece görülebilen şeylerden ibaret olmadığını bilir.
- C) Kendisini şeytanın vesveselerine karşı güvende hisseder.
- D) Kendisini üstün varlık kabul eder ve her istediğini yapar.

Doğru-Yanlış

9) Cinler, irade sahibi varlıklardır. İnsanlar gibi yaptıklarından sorumlu tutulurlar. ( )

10) Melekler, manevi varlık oldukları için onlar hakkında tek bilgi kaynağımız vahiydir. ( )

11) Bir şeyin varlık olması için bizim onu muhakkak görmemiz gereklidir. ( )

12) Allah'tan aldığı vahiyle insanlara aktarmakla görevli melek Azrail'dir. ( )

13) Melekler, Allah'a isyan etmeyen ve onun emrinden çıkmayan varlıklardır. ( )

14) Cinlerin irade ve bilinçleri olmadığı için kötülüğü séçemezler. ( )

Boşluk Doldurma

Mikail, Melek, Nur, İblis, Batıl inanç, Hafaza Melekleri

15) Gerçekte aslı esası olmayan; fakat dinde varmış gibi kabul edilen davranışlara ..... denir.

16) İnsanları kötü şeylere karşı korumakla görevli olan meleğe ..... denir.

17) Hz. Adem'e secdede etmediği için cennetten kovulan varlık ..... tir.

18) Melekler ..... dan yaratılan, sürekli ibadetle meşgul olan varlıklardır.

19) Tabiat olaylarını düzenleyen ve yaratılmışların rızkını yönetmekle görevli olan meleğe ..... denir.

20) Sözlük anlamı elçi, haberci ve kuvvet olan kelime ..... dir.

COMPARATIVE ADJECTIVES (KARŞILAŞTIRMA SİFATLARI)

★ İki veya daha fazla varlığı karşılaştırmak için bu yapı kullanılır.
 Karşılaştırma yapılırken bazı kurallar vardır. Sıfatlar hece sayısına göre düzenli/düzensiz sıfatlar şeklinde sınıflandırılabilir.

- 1)** Eğer sıfat bir heceli ise sıfatın sonuna “-er” takısı eklenir.

Tall (uzun) ➔ taller (daha uzun)

Short (kısa) ➔ shorter (daha kısa)

- 2)** Eğer sıfat “-e” harfiyle bitiyorsa sıfatın sonuna sadece “-r” takısı eklenir.

Large (geniş) ➔ larger (daha geniş)

Close (yakın) ➔ closer (daha yakın)

- 3)** Sonu “-y” ile biten sıfatlarda “-y” den önceki harf sessiz ise “-y” harfi düşer, yerine

“-ier” takısı gelir.

- 4)** Tek heceli bir kelimenin son üç harfi “sessiz-sesli-sessiz” harf ile bitiyorsa, “-er” takısı geldiğinde son harf tekrarlar.

Hot (sıcak) ➔ hotter (daha sıcak)

Slim (zayıf) ➔ slimmer (daha zayıf)

- 5)** Sıfat iki veya daha fazla heceli ise, sıfattan önce “daha” anlamına gelen “more” ifadesi kullanılır.

Beautiful (güzel) ➔ more beautiful (daha güzel)

Punctual (dakik) ➔ more punctual (daha dakik)

- 6)** Bazı sıfatlar düzensizdir ve bu kurallara uymaz.

Good (iyi) ➔ better (daha iyi)

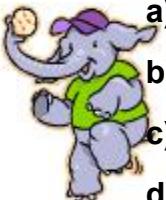
Bad (kötü) ➔ worse (daha kötü)

Much/many (çok) ➔ more (daha çok) İngilizce-7
Little (az) ➔ less (daha az) Comparative Adjectives

Far (uzak) ➔ farther/further (daha uzak)

COMPARATIVES

1. An elephant is ..... than a cow.
 a) bigger
 b) the bigger

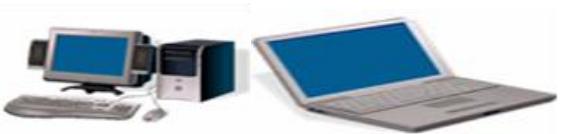
c) the big
 d) more bigger

2. A turtle is ..... a rabbit.
 a) the slowest

b) the fastest
 c) slower than
 d) faster than

3. A computer is ..... a laptop.

- a) more cheap than
- b) cheaper than
- c) expensive
- d) cheap

4. A plane is ..... a car.

- a) the fastest
- b) the most fast
- c) faster than
- d) more fast than

5. Tom
is .....
.... Arthur.

- a. richer than
- b. the richest
- c. poorer than
- d. the poorest

6. A basketballer is ..... a jockey.

- a) the taller
- b) the tallest
- c) taller than
- d) more taller

7. Tea is ..... milk.

- a. worse than
- b. worst than
- c. badder than
- d. the worst

8. My grandmother is ..... my mother.

- a) more old than
- b) old
- c) older than
- d) more older than

9. Egypt is .....
Norway.

- a) the hottest
- b) hotter than
- c) more hotter
- d) the most hot

10.

Betty is .....
Jane.

- a) fat than
- b) more fat than
- c) fatter than
- d) more fatter than

11. My book is ..... than yours

- a) more difficult
- b) most difficult
- c) difficulter
- d) difficultest

12. That girl is pretty. She is .... than her sister

- a) more pretty
- b) more prettier
- c) prettiest
- d) prettier

13. This man is very intelligent.
He's ..... than you

- a) intelligenter
- b) more intelligent
- c) most intelligent
- d) intelligentest

14. This table is ..... than yours

- a) more long
- b) longest
- c) longer
- d) more long

15. This TV set is ..... than that one

- a) more expensive
- b) expensive
- c) most expensive
- d) expensivest

16. Today the water is ..... yesterday

- a) colder than
- b) as cold than
- c) coldest
- d) as colder as

17. Classroom A is ..... than classroom B

- a) larger
- b) the largest
- c) the larger
- d) the most large

18. Buse is ..... than Hale

- a) smaller
- b) smallest
- c) littlest
- d) more small

19. English is .....than Math.

- a) easiest
- b) easier
- c) more easy
- d) most easy

20. Susan is ..... than her cousin

- a) more beautiful
- b) beautifuler
- c) most beautiful
- d) beautifuller

CEVAP ANAHTARI

<u>MATEMATİK</u>	<u>TÜRKÇE</u>	<u>FEN BİLİMLERİ</u>	<u>İNGİLİZCE</u>
1) A	1) B	A Bölümü:	1) A
2) B	2) D	1) Hans Lippershey	2) C
3) C	3) B	2) Galileo Galilei	3) B
4) B	4) B	3) Isaac Newton	4) C
5) D	5) D	4) Hubble Uzay	5) A
6) C	6) C	Teleskobu	6) C
7) C	7) A	B Bölümü:	7) A
8) A	8) A	1) D	8) C
9) B	9) D	2) Y	9) B
10) B	10) B	3) D	10) C
11) C	11) B	4) D	11) A
12) D	12) A	5) Y	12) D
a)0	13) D	C Bölümü:	13) B
b)-20	14) D	1) C	14) C
c)80	15) B	2) B	15) A
d)-200	16) A	3) A	16) A
e)35	17) C	4) D	17) A
f)2	18) D	5) B	18) A
g)-85	19) C	6) D	19) B
	20) A	7) A	20) A
<u>SOSYAL BİLGİLER</u>	<u>DİN KÜLTÜRÜ</u>	8) C	
1) D	1) C	9) B	
2) B	2) A	10) A	
3) B	3) B	11) C	
4) C	4) C	12) D	
5) B	5) D	13) C	
6) D	6) A	14) D	
7) B	7) B	15) B	
8) B	8) D	D Bölümü:	
9) D	9) DOĞRU	1) R	
10) A	10) DOĞRU	2) R	
BOŞLUK DOLDURMA	11) YANLIŞ	3) A	
1) BEDEN DİLİ	12) YANLIŞ	4) M	
2) EMPATİ	13) DOĞRU	5) A	
3) SEN DİLİ	14) YANLIŞ		
4) DİNLEYİCİ	15) BATIL İNANÇ		
5) BEN DİLİ	16) HAFAZA MELEKLERİ		
DOĞRU-YANLIŞ	17) İBLİS		
1.Y	18) NUR		
2.D	19) MİKAİL		
3.Y	20) MELEK		
4.Y			
5.Y			

EMEĞİ GEÇEN ÖĞRETMENLERİMİZ

AR-GE EKİBİ

MÜDÜR YARDIMCISI

FATİH SELİM TAN

MEHMET ZAKİR BEKLİM
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ

KEMAL ECE
MATEMATİK ÖĞRETMENİ

AYHAN TOMRİS
TÜRKÇE ÖĞRETMENİ

MERYEM YILDIRIM
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENİ

ABDULKADİR BAYSAL
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

SEDA AKTAŞ
DİN KÜLT. VE AHLAK BİLG. ÖĞRETMENİ

MESUT ELİNÇ
İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ